

QUADERN DE TEATRE
FRANCESC MASSIP

El teatre que ens arriba

Avui es presenta la quarta edició de *BCN aixeca el teló!*, una entretinguda i creativa fórmula que s'ha tret del barret ADETCA per donar a conèixer la programació de la temporada 2005/06. Enguany tindrà lloc al Tívoli i el plat fort serà la presència de Jérôme Savary, que farà un recorregut pels més de trenta anys al capdavant de *Le Grand Magic Circus a La vie d'artiste (racontée a ma fille)*, un títol que recorda la presentació/comiat de la temporada del TNC de Flotats, on la interlocutora va ser la seva mare. D'això farà nou anys, però la nova temporada del TNC s'anuncia com la desena, l'última de Domènec Reixach, que així se'n va amb números rodons. ¿O és que es compta com tota una temporada la presentació d'*Àngels a Amèrica* de Kushner (1996), que va ser com una mena d'inauguració extraoficial i per la porta del darrere? Deu anys d'activitat no són deu temporades, però justifiquen el llibre i l'exposició que es preparen com a fi de festa d'una gestió no exempta de polèmica.

TEATRE COLONIAL

Sigui com sigui, la desena temporada del TNC s'enceta, per tercer cop, amb una peça dels clàssics castellans del Segle d'Or. L'any passat, mentre aquí s'estrenava *Fuenteovejuna*, la Compañía Nacional de Teatro Clásico muntava *El castigo sin venganza*, ambdues de Lope, i ara, en escrupolós intercanvi (malgrat que de direcció idiomàtica única, com sempre), l'espectacle d'Eduardo Vasco inaugura la Sala Gran el dia 29, alhora que el de Ramon Simó desembarca dijous a la *Villa y Corte*. Tot plegat ens sembla un subtil exercici de colonialisme cultural al servei de la llengua de l'Estat, que no té cap gest envers les cultures que subjuga.

Una altra mostra de dependència colonial és l'enèsima incursió de Georges Lavaudant al TNC, aquest cop amb l'històric muntatge *La Rose et la Hache*, la versió que Carmelo Bene va fer del *Ricard III* de Shakespeare, amb un repartiment encapçalat per Ariel García Valdés. La cosa promet ser ben explosiva. Una altra versió de *Ricard III* és la que presenta Rigola al Lliure i que posa sobre la taula la vigència del monstre. Serà la tercera incursió de Rigola a Shakespeare i com en les altres ocasions adapta el clàssic a la societat actual que genera, gràcies a una educació en la violència i l'engany, la continuada aparició de nous Ricards malvats capaços de qualsevol abjecció per tal d'arrepapar-se en el poder, encara que sigui patètic.

Un altre símptoma de colonialisme, aquest cop respecte al model cinematogràfic, és el que proposa Calixt Bieito al Romea. Concretament es mostra obsedit a adaptar al teatre "aquelles pel·lícules que voblen la pena". Ho han fet amb *Celebració* que ara desembarca, en castellà, al Festival de Otoño de Madrid, i ho tornen a fer amb *Solas* de Benito Zambrano, una producció del Centro Andaluz de Teatro que aterrarà a l'octubre al Romea.

CLÀSSICS

Encara que ho sembli, Shakespeare no és l'únic clàssic de la tradició occidental, tot i que sí el més dúctil a les manipulacions dels directors. Hi ha, però, altres clàssics que senyoregen els nostres escenaris.



Una escena d'*'El castigo sin venganza'*, de Lope de Vega, muntatge de la Compañía Nacional de Teatro Clásico que aterra al TNC

Per començar, el Marivaux que, de la mà de Sergi Belbel, hauria de provocar el riure reflexiu del públic del TNC amb *Falses confidències*, on la recerca de la felicitat passa per tota mena de trampes i males arts. O el Màxim Gorki que, de la mà de Carlota Subirós, plantejarà a l'audiència del Lliure si s'està al món per passar-hi l'estona com a simples *Estiuejants*.

Entre els clàssics contemporanis tindrem el teatre d'idees d'Albert Camus amb *El malentès* que dirigirà Joan Ollé al Lliure o *La cabra* d'Edward Albee que Josep M. Pou protagonitzarà i dirigirà al Romea, una tragèdia plena d'humor que s'augura com "un dels grans èxits" de la temporada.



La presència d'un Lope en l'obertura de la temporada del TNC és un subtil exercici de colonialisme cultural al servei de la llengua de l'Estat, que no té cap gest envers les cultures que subjuga

La dramaturgia catalana actual s'imposa amplement, començant pels seus representants més populars i conspicus: J.M. Benet i Jornet i Albert Boadella

VISITANTS D'EXCEPCIÓ

La sal d'una temporada solen posar-la les visites de muntatges del circuit internacional, i en aquest sentit aixeca totes les expectatives el primer desembarcament al TNC de la Royal Shakespeare Company amb *Els contes de Canterbury* de Chaucer, un dels cims de la literatura medieval europea.

Altres estimulants estades les protagonitzaran Thomas Ostermeier, que torna amb una peça teatral

de l'holandès Karst Woudstra, *L'àngel exterminador*, inspirada en el film de Buñuel, o Romeo Castellucci, que al capdavant de la molt singular Societas Raffaello Sanzio presentarà *Tragedia Endogonidia*. També retornen Juan Mayorga amb *Hamelin* i Javier Daulte amb un nou text en català: *La felicitat*, dues apostes sòlides i segures del Romea.

DRAMATÚRGIA CATALANA

Pel que fa als clàssics catalans, cal destacar que finalment el TNC s'hagi decidit a muntar Joan Oliver, i Pep Pla s'hi arromanga amb *La fam* (1938), obra emblemàtica de la Guerra Civil, molt en la línia de recuperació de la memòria històrica que tot just ara sembla revifar després de tanta amnèsia interessada i vergonyant. I es torna a muntar un Puig i Ferrater: *Aigües encantades* (1907), dirigit per Ramon Simó, un text modernista que planteja el debat entre regeneració i involució.

La dramaturgia catalana actual s'imposa amplement, començant pels seus representants més populars i conspicus -bé que situats als antípodes culturals i lingüístics-. L'un, Benet i Jornet, ofereix el seu últim text al TNC: *Salamandra*, una rara perquisició sobre els orígens, la singularitat i la identitat en perill d'extinció; l'altre, Albert Boadella, presenta al Lliure *En un lugar de Manhattan*, una reflexió sobre el fracàs dels valors de Cervantes: aquella convivència en el respecte que no exerceixen la majoria dels celebrants del Quixot.

La nova dramaturgia que potencia el Projecte T6 presenta tres autors: Gerard Vázquez, amb *Uuuuh!*, una curiosa intriga històrica teixida a l'entorn del pallaso Charlie Rivel i el nazisme; Beth Escudé amb *Aurora De Gollada*, que planteja un tema de rabiosa actualitat com la violència domèstica; i Esteve Soler amb *Jo sóc un altre!*, comèdia esbojarrada sobre la dissimulació. Al novembre arriba al Nou Tantarantana *Sweet Dreams*, escrita a quatre mans per Enric Nolla i Ricard Gàzquez, i a l'abril es munta a la Muntaner *Interior anglès* de Jordi Coca, mentre que Joan Casas estrena a París, i en francès, *L'últim dia de la creació*. Finalment, al Lliure repeteixen autors ben afermats com Lluïsa Cunill, Roger Bernat i Carol López, mentre que Pau Miró se les heu amb un *western* contemporani i el realitzador de cinema Agustí Vila incorre per primer cop en la dramaturgia amb *La finestra tancada*. Per triar i remenar!